

Paradisets Have

"Paradisets Have" er skrevet i 2003 til et jubilæumsskrift i anledning af 250-året for grundlæggelsen af Det kongelige Opfostringshus. Skolen blev lukket få år senere.

Det kongelige Opfostringshus

Fra dengang jeg var helt lille, husker jeg en leg, der hed "Tag fat!". Legen blev indledt med at finde ude af, hvem der skulle være. På strækningen mellem start og mål var der nogle steder som var "helle". Det kunne være et trappetrin, en sandkasse eller hvad som helst, hvor man kunne stå i fred for "den der var den".

Denne tag-fat leg - jeg ved ikke om den leges endnu, men det gør den nok - denne tag-fat leg var en glimrende indlæring i livets vilkår, som det former sig for de fleste. Legen starter ved fødslen og slutter på kirkegården, og der er stor forskel fra menneske til menneske på hvor meget der bliver "helle" og hvor meget der bliver "ræs".

I min tidlige barndom var der meget lidt helle og alt for meget ræs.

Jeg kommer af en arbejderfamilie, der gik i opløsning, da jeg var 6 årgammel. Jeg var den ældste af fire - med en far, der blev smidt på porten, og en mor der aldrig var blevet voksen og som hurtigt sank ned i et blandingsmisbrug af medicin og alkohol.

Og ræset, det var for eksempel et par gange om ugen at blive sendt op til telefonboksen med 6 ti-ører og ringe efter lægen, fordi min mor var alvorligt syg. Jeg stod hver gang grædefærdig i telefonen og tiggede lægen om at komme. Og hver gang kom han og gav min mor et skud morfin, som supplement til hendes håndtaske fuld af glas med diverse piller.

Ræset var også at blive sendt op til ismejeriet for at købe et helt pund gær.

Min mor havde fået en ny kæreste, der medbragte sit eget hjemmebrænderi. For en teknisk interesseret dreng var det naturligvis spændende at se denne opstilling af gryder, kolber og slanger fra gaskomfuret og over til køkkenvasken. Og de kæmpestore grønne flasker der stod nede i kælderen i pulterrummet og boblede og lugtede.

Det var ikke nær så spændende, når ismejeristen og de andre kunder gjorde sig morsomme over indkøbet: "Nå, I bager nok meget derhjemme! - har, har, har!!"

Jeg vidste godt, det var ulovligt at brygge alkohol. Det var jo derfor, det var mig og ikke min mor eller hendes kæreste, der skulle købe stort ind.

I dag forstår jeg ikke, hvorfor de reagerede sådan i ismejeriet. I stedet for at gøre nar, skulle de have slået alarm til de sociale myndigheder.

Det er der måske også en af dem, der har gjort. For på et tidspunkt, var der nogen, som foreslog min mor, at jeg blev sendt til optagelsesprøve på Det Kongelige Opfostringshus.

Optagelsesprøven fandt sted inde i København i Randersgade. Vi var mange til optagelsesprøve, 150-160 stykker, og der kunne kun optages 15 elever. Så det var en meget afgørende dag og en meget spændende dag. Jeg husker i en pause, hvor vi var en 5-10 drenge, som ikke kendte hinanden. Vi stod ved vinduet i et meget stort rum og snakkede. Ind i rummet kom en skægget mand. Han sagde ingenting, han satte sig mod kanten af et bord og kiggede smilende på os, og gik igen efter nogle minutter. Det var Jørgen Ankerstrøm, der - skulle det senere vise sig - var fysiklærer på skolen.

Jeg var mellem de 15 heldige, der blev optaget på Det Kongelige Opfostringshus - DKO, som det hed i daglig tale - eller Skorpeskolen, som vi selv kaldte den.

Det blev mit livs længste helle. Fem år i fred fra ræset, kun afbrudt af korte ferier og lange sommerferier, der fra mit fjortende år blev brugt på fabriksarbejde, 80 kroner i ugeløn, heraf 50 kroner til min mor og resten til buskort og lidt til mig selv.

Der var selvfølgelig også et ræs på Skorpeskolen. Men det var et andet ræs, det var meningsfyldt og målrettet.

Vi skulle lære noget, vi skulle blive til noget i livet.

Jeg var meget glad for at gå på skolen. Men hvor meget skolen i virkeligheden kom til at betyde for mig, det er først gradvist gået op for mig, efterhånden som jeg er blevet ældre. Vi havde hver især vores problemer, som der blev taget hånd om. Men det var ikke den samlede sum af problemer, der kom til at præge hverdagen. Hverdagen havde på en eller anden måde sit eget liv og sin egen logik, og den rettede vi os ind efter, hver især. Vi fik således en god hverdag.

Med min opvækst var jeg et meget nervøst barn. Det kunne komme til udtryk på forskellig vis. En måde var, at jeg havde for vane, når jeg sad på min plads ved et af langbordene i spisesalen, at bore min gaffel ind i den tynde plastik dug, der lå over den fine hvide dug. Så nede foran mig - under bordkanten - var plastikdugen gennemhullet.

En dag under spisningen begyndte forstander Nelsson at inspicere os ved vore pladser, en efter en. Jeg blev meget bange for, hvad han ville sige, når han så den gennemhullede dug. Han kom nærmere og nærmere og havde forskellige kommentarer undervejs til

enkelte elever. Men da han nåede til mig, betragtede han hullerne i dugen, sagde ingenting og gik videre.

Jeg var svimmel af lettelse.

Han ikke bare så, hvad der foregik. Han forstod, hvad der foregik.

Forstander Nelsson omkom i en sommerferie ved en drukneulykke.

Efter nogen tid blev hans afløser udpeget. Det blev vores gamle fysiklærer, Jørgen Ankerstrøm, der efter et par år nu vendte tilbage til skolen som ny forstander.

Jørgen Ankerstrøm blev af os elever opfattet som mere åben og lettere at snakke med end forstander Nelsson. Men også bag den facade skjulte der sig en klog og eftertænsom mand og en stor pædagog.

Fælles for Nelsson, Ankerstrøm, tegnelærer Villadsen og de fleste andre af vores lærere var den indirekte pædagogik. De skabte en verden, hvor de fornuftige valg lå lige for og de dumme udskejelser lignede det de var: dumme udskejelser.

Som skorper var vi derfor sjældent i tvivl. Fire-fem år på skolen forandrede os fra usikre drenge af trange kår til målbevidste unge mænd.

At blive optaget som elev på Skorpeskolen, var som at komme indenfor i Paradisets Have. At forlade skolen efter fem år - det var at skulle forlade haven igen, uden mulighed for nogensinde at vende tilbage.

Her stod man, socialt set fuldstændig nøgen. Nære venner gennem fem år var spredt for alle vinde.

Jeg fortsatte skolegangen i gymnasiet på Sorø Akademi. Det blev stort set ikke nogen rar tid. Kontrasten til Skorpeskolen var voldsom.

Som et forvarsel på, hvad der ventede, indledte vores gymnastiklærer den første time med at fortælle, at vi nu var blevet optaget på en meget fin skole, der desværre var ved at miste noget af sin finhed, fordi der gennem de senere år var blevet optaget flere og flere skilsmissebørn og den slags.

Bang! - Lige i sylten. Her stod jeg, skilsmissebarnet, og trak niveauet ned.

Sorø Akademi var et sted for de rige folks børn - og så i stigende omfang, og til gymnastiklærerens udtalte ærgrelse, efterhånden også for børn af mere beskedne kår. Men alligevel, de riges børn fik alle et kørekort af deres forældre, når de fyldte atten. Og sådan et ville jeg jo også gerne have. Jeg ringede "hjem til skolen" og spurgte Jørgen Ankerstrøm, om der på en eller anden måde kunne blive til et kørekort. Det kunne der.

Der kom en check på 350 kr. og jeg fik mit kørekort, lige som alle mine klassekammerater. Det storsind har jeg ofte tænkt tilbage på. Og det storsind har jeg efter bedste evne forsøgt at leve op til i min egen holdning til andre mennesker.

Jeg er nu 57 år gammel, og til forundring for mig selv er de fem år på Skorpeskolen, den periode i mit liv jeg oftest tænker tilbage på. Det var her mit rigtige liv startede, og det er Skorpeskolen jeg i tankerne vender tilbage til, når terningerne i livets ludospil falder ud

med onde øjne.

For mit eget vedkommende blev mine fem år på Skorpeskolen hurtigt et målebånd for om noget er godt eller skidt. Jeg havde en god og meget afgørende tid - ja, jeg tror, vi alle havde en god og meget afgørende tid i disse år på Det kongelige Opfostringshus.

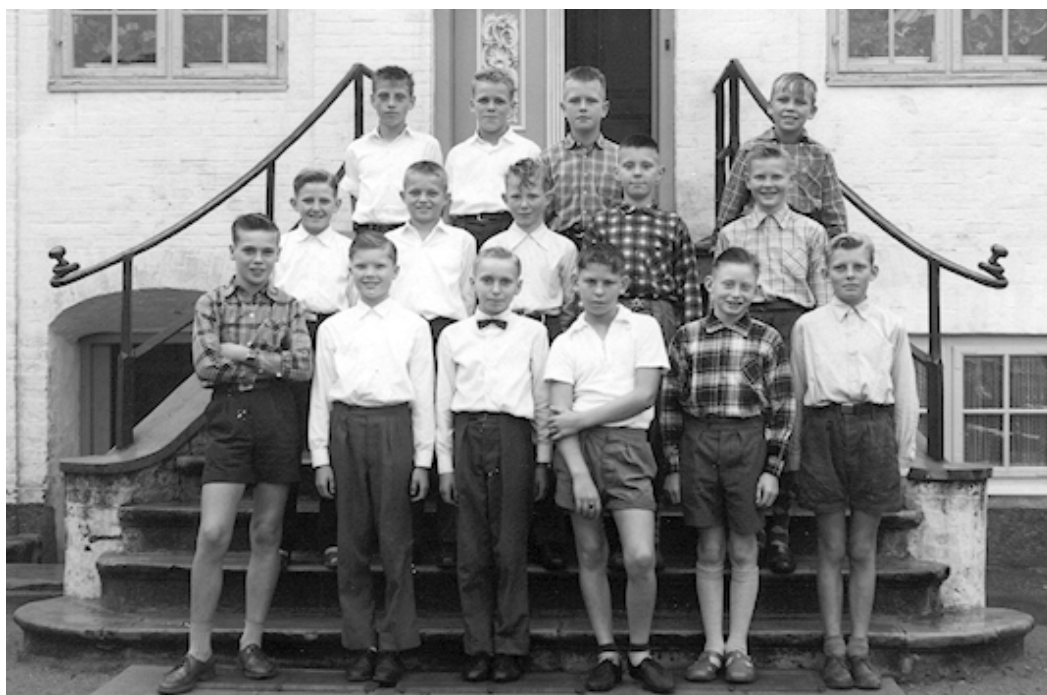
Det hedder sig nu at skolen er ændret. Det gør mig lidt bekymret. Ikke tanken om de nuværende skorper, men mistanken om at den soranske gymnastiklærerholdning er en aldersbetinget spejlsalsforskydning. Hvad var vi selv for 40-50 år siden, andet end forvirrede, usikre drenge med en miserabel opvækst og en nysgerrighed, der ikke rakte meget længere end til om Hopalong Cassidys hest var ægte hvid eller bare hvidtet? Forskellen på os fra dengang og nutidens skorper, er ikke skorperne. Det er omgivelserne. Vi havde dengang forstander Nelsson, tegnelærer Willadsen, Jørgen Ankerstrøm og alle de andre - rummelige og storsindede mennesker og ægte pædagoger.

Jeg ved ikke hvad nutidens skorper har. Men skolens pædagoger har en stor arv at løfte.

Anders Nilsson

Elev på Det Kongelige Opfostringshus 1958-1963 (Pluto/74)

Redaktør for Kamikposten.dk

Her står vi, 15 heldige, der blev optaget på skolen i 1958